

Vergaderjaar 1984–1985

18 910

Overeenkomst met België tot wijziging van het op 20 juni 1960 gesloten Verdrag betreffende de verbetering van het Kanaal van Terneuzen naar Gent en de regeling van enige daarmee verband houdende aangelegenheden; 's-Gravenhage, 5 februari 1985

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 21 maart 1985. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven op uiterlijk 20 april 1985.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 18 maart 1985

Ter voldoening aan het terzake bepaalde in de Grondwet¹, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 5 februari 1985 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België tot wijziging van het op 20 juni 1960 te Brussel gesloten Verdrag betreffende de verbetering van het Kanaal van Terneuzen naar Gent en de regeling van enige daarmee verband houdende aangelegenheden en tot regeling van de terbeschikkingstelling van zoetwater door België aan Nederland naar aanleiding van deze wijziging (Trb. 1985, 21)².

Een toelichtende nota bij deze Overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
R. F. M. Lubbers

¹ Artikel 91, (1), add. art. XXI, (1) (a) G.W. en artikel 61, (3), G.W. 1972.

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek.

Algemeen

Op 20 juni 1960 werd te Brussel gesloten het Verdrag betreffende de verbetering van het Kanaal van Terneuzen naar Gent en de regeling van enige daarmee verband houdende aangelegenheden (Trb. 1960, 105, laatstelijk Trb. 1962, 1).

Artikel 32 van dat Verdrag omschrijft de wederzijdse verplichting voor Nederland en België terzake van de uit een oogpunt van verzilting te handhaven kwaliteitsnorm. Deze norm houdt in dat «te Terneuzen op 2200 m ten zuiden van de Westsluis een gehalte aan chloorionen van 3.5 gram per liter gemiddeld over de gehele diepte van het kanaal niet wordt overschreden». Te dien einde, zo schrijft deze verdragsbepaling voor, zullen beide Partijen de daartoe noodzakelijke maatregelen, die elk haar gebied treft, op elkaar afstemmen.

Aan Belgische zijde bestonden deze maatregelen uit het toevoegen van zoet voedingswater aan het kanaal, aan Nederlandse zijde in het met de nodige zorgvuldigheid bedienen van de sluisen te Terneuzen, opdat vandaaruit zo min mogelijk zout water in het kanaal kon binnenkomen.

Nadien is Nederland op verzoek van België er toe overgegaan nog een aantal niet uitdrukkelijk in het Verdrag voorziene maatregelen uit te voeren die tot doel hadden de toegankelijkheid van het kanaal voor zeeschepen te vergroten.

Deze maatregelen, o.a. bestaande in een extra verdieping van het kanaal, hadden evenwel ook een grotere verzilting van het kanaal tot gevolg. Nadat was gebleken dat dit nadeel niet voldoende kon worden ondervangen, met name doordat bleek dat België redelijkerwijs niet in staat kon worden geacht de daarvoor nodige, aanzienlijk grotere waterafvoer te verzekeren, is in 1968 over de oplossing van dat probleem een beginselovereenstemming bereikt tussen de Nederlandse minister van Verkeer en Waterstaat en zijn Belgische ambtgenoot. Zij kwamen overeen dat men er van Nederlandse zijde voorlopig mee zou instemmen dat België de nakoming van zijn verdragsverplichtingen zou beperken tot zijn mogelijkheden op waterhuishoudkundig gebied, in afwachting van de totstandkoming van een verdragswijziging, waarbij de kwaliteitsnorm aan die mogelijkheden zou worden aangepast. Daartegenover verklaarde men zich van Belgische zijde bereid om met het oog op de zoet-waterbehoefte in Zeeuws-Vlaanderen, zoet oppervlaktewater (d.w.z. de mogelijkheid tot het onttrekken daarvan) ter beschikking te stellen uit een tweetal polders, die aan Zeeuws-Vlaanderen grenzen, t.w. de Isabellapolder en de Zwarte Sluispolder. Dit laatste heeft, eveneens vooruitlopend op de formalisering van het bereikte akkoord door het sluiten van de thans voorliggende Overeenkomst tot wijziging van het Verdrag, in 1974 zijn beslag gekregen in de totstandkoming (met goedvinden van de Belgische regering) van een privaatrechtelijke overeenkomst tussen deze Belgische polders en de N.V. Watermaatschappij Zeeland.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

De nieuwe bepaling die ingevolge dit artikel in de plaats treedt van het huidige artikel 32 van het Verdrag behelst de bedoelde aanpassing van de wederzijdse verdragsverplichting op het punt van de verziltingsbestrijding.

Gehandhaafd is de wederzijdse verplichting om de nodige maatregelen te treffen om het zoutbezwaar te beperken. In de plaats echter van het gemeenschappelijk te handhaven zoutgehalte, is het door België aan te wenden middel voor de verziltingsbestrijding genormeerd, in dier voege dat in het Verdrag de minimale hoeveelheid zoet voedingswater wordt

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

vastgelegd. Daarbij wordt echter de mogelijkheid opengelaten dat niettemin een geringere hoeveelheid zoet water mag worden toegevoegd, indien zou blijken dat dit door andere maatregelen wordt ondervangen. Dit laatste is door België bedongen opdat België niet, ook wanneer dat voor de verziltingsbestrijding zelf niet langer geheel noodzakelijk zou zijn, toch voor onbepaalde tijd ertoe gehouden zal zijn zoet water toe te voeren – water dat anders bij voorbeeld ter beschikking zou kunnen worden gesteld voor agrarische of andere doeleinden op Belgisch gebied. Verdere strekking heeft dit beding niet, aangezien in het midden wordt gelaten welke de ondervangende maatregelen zouden kunnen zijn en ook wie tot het nemen daarvan eventueel zou zijn gehouden.

Artikel II t/m V

In deze bepalingen worden de verplichtingen geregeld die betrekking hebben op het ter beschikking stellen van oppervlaktewater uit voornoemde Belgische polders. De verplichtingen komen ook voor in de eerder genoemde privaatrechtelijke overeenkomst tussen die polders en de N.V. Watermaatschappij Zeeland. Zij worden derhalve thans op verdragsniveau gebracht (zie ook de toelichting op artikel VI van deze Overeenkomst).

Het voorbehoud in de tweede volzin van artikel II is opgenomen om buiten twijfel te stellen dat de verplichting voor België om het oppervlaktewater ter beschikking te stellen niet de absolute betekenis heeft dat deze verplichting geldt ongeacht de vraag of er van Nederlandse zijde gebruik van wordt gemaakt.

Artikel VI

De in het eerste lid opgenomen constructie, inhoudende dat machtiging wordt verleend aan de polderbesturen en de N.V. Watermaatschappij «Zuid-West Nederland» (rechtsopvolger van de N.V. Watermaatschappij Zeeland voornoemd) tot het treffen van de nodige uitvoeringsregelingen, is gekozen uit vooral praktische overwegingen. De bedoeling is nl. dat de polderbesturen en de watermaatschappij, als partijen bij de privaatrechtelijke overeenkomst, bevoegd zijn de daarin opgenomen regeling aan gewijzigde omstandigheden aan te passen, zonder dat daarvoor de tussenkomst van de Verdragspartijen is vereist, mits zij daarbij blijven binnen het raam van het Verdrag.

Het tweede en het derde lid bevatten een bepaling van overgangsrecht teneinde de bestaande situatie ook een volkenrechtelijke basis te verschaffen.

Koninkrijkspositie

De onderhavige Overeenkomst zal, in verband met de aard van de daarin geregelde materie, voor wat betreft het Koninkrijk alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
W. F. van Eekelen